

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajeár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1908. MÁRCIUS 18.

NEGVEDIK ÉVFOLYAM. — 65. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

A város mint vállalkozó.

Kassa, márc. 17.

A magánembernek is évről-évre növekedik a háztartási gondja és a terhe. A városoké még jobban növekedik. A magánember, ha a jövedelmét fejleszteni nem tudja, a növekedő terhekkkel szemben úgy védekezik, hogy a költségvetéséből egyes kiadásokat töröl, fényüzési cikkekről lemond, igyekszik egyszerű életet élni, szóval követi a régi közmondás igazságát, s csak addig nyújtózkodik, ameddig a takaró ér.

Városok háztartásában a lemondás ilyen nemei nem divatosak. Az összehuzózkodás nem megy, ellenben a fejlődés kívánatos. A verseny lázas s ráadásul sok városban egy kalap alá veszik a pompát és a parádét a kultúrával. A kultúrával mindenesetre együtt jár bizonyos jobb mód a külsőségekben, de mégis a kettő egymástól teljesen idegen fogalom s úgy különböznek, mint egy szegénysorsu, de világhírű tudós s egy milliós lutrit csinált börczelovag.

De a városok fejlődésével vejjárnak olyan kiadások is, amiket mellőzni nem lehet. A városokat fenntartó közönség is követeli a modern élet kényelmeit s míg vivmány volt valaha a köztéren égő petróleumlámpa s a lóvasut, ma gunyszámba mennek. A fejlődéssel a terhek fokozódtak, s a városok ott álltak, hogy a háztartásuk egyensulya meg-, azaz hogy lebillen. A kényszerítő szükség azután magával hozta a modern arany-sinálást, amit magyarul pótdóemelésnek és közvetett adónak neveznek. Így jutottak fel egyes városok a pótdóemelésnek olyan magaslatára, ahonnan az agyonnyomorított polgárság mély-séges megvetéssel tekinthet le az állami egyenesadóra. Jöttek a legközönségesebb élelmiszerek megdrágítási: piacpénz, különböző vámok, szóval pénzt facsarniakarás mindenből, a fogyasztási adókon át egész a szódavíz adóig — és az így egybegyűlt összegek még mindig nem voltak elegendők arra nézve, hogy a közjöveldelmek a közköltségekhez képest elegendők legyenek.

Ekkor kezdődött azután megszületni az új ötlet, hogy váljanak a városok vállalkozókká, és így szaporítsák a jövedelmüket. Magyarországon ez csak pár évtizedes dolog, de a nyugati külföldön már százados multja van. A fejlődő városok a magánvállalattól elsősorban az ivóvíz, azután a világitó anyag szállítását vonták el. Más városok házilag kezelték a közforgalmi eszközöket. Mások az utcaburkolatukat fejlesztették úgy, hogy kőbányákat és aszfalterületeket vásároltak, és azt házilag kezelték. Megint mások téglagyárakat kezelnek házilag. Vannak Németországban olyan városok is, ahol a sörfőzést és a sörházat kezelik házilag. Sőt az egységes póstarendszer behozatala előtt, még a helyi postát is házilag kezelték.

Értekes könyv jelent meg ezen kérdések felől a napokban magyar nyelven is. Egy angol írta, lord Avebury a londoni grófsági tanács volt elnöke, aki részletesen foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy jogosult-e a község vagy az állam ilyen jellegű vállalkozásokra. Hetvennyolc angol városról készített kétségbevonhatatlan statisztikát és arra a tapasztalatra jutott, hogy a magánvállalkozó városok ilyenemű dolgaikra ráfizettek, sőt csődbe is jutottak.

Ettől eltekintve, a közzel szemben, az ilyen városi vállalatok nem egészen morálisak. A várost fenntartó közönség a közszolgáltatások olcsóbodását kívánja, amivel szemben a vállalatokat fenntartó város hasznot akar nyerni a vállalatain. Így előáll az a fonák helyzet, hogy a közönséget megrövidíti az a város, amelyet a megrövidített közönség tart fenn.

A vebury lord igazságait jó volna Kassán is megszivlelni azoknak, a kik a mindenáronvaló házi kezelésnek hívei.

— A bírói előléptetések. A hivatalos lap legutóbbi számában közölte a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló törvény alapján történt bírói és ügyészi kinevezéseket. A kinevezések a költségvetésben 2,784.000 K kiadást jelentenek, vagyis ennyi jut a bírói és ügyészi kar fizetésemelésére a most történt tömeges kinevezésekből kifolyólag.

Rákóczi-szobor sorsjáték

Ma állapítják meg a nyereséget.

A szerencsés számok.

Vasárnap este tartották meg a fővárosban, a kassai Rákóczi lovasszobor javára rendezett sorsjáték huzását. Mint már jelentettük, a sorsjáték impozáns nyereséggel záródott, elannyira, hogy a kassai Rákóczi lovasszobor alapja az eddigi gyűjtést hozzá számítva negyedmillió koronányi összeget teszen ki. Ezzel a jelentékeny összeggel már nagystílu, monumentális szobrot emelhetünk, méltót, Rákóczi Ferenc fejedelmünk dicső alakjához, soha el nem muló emlékéhez.

A szoborbizottságnak, miután a sorsjáték végleszámolása megtörtént, haladéktalanul gondoskodni kell a szobor kivitelére kiirandó pályázatról. A budapesti intézőség ma végzi el a sorsjáték teljes leszárolását s akkor pontosan megállapítható, minő nyereséggel záródott a sorsjáték. Annyit már most is mondhatunk, hogy a siker felülmulja a várakozást. Ugyancsak holnap vagy holnapután teszik közzé a nyeresémlistát.

A főbb nyereseményeket módunkban áll közölni. Így a 40.000 koronás nyereseményt a 109.178. számú, a 10.000 koronás nyereseményt a 255.855 számú, a 6000 koronás nyereseményt a 139538 számú, az 5000 koronás nyereseményt pedig a 322156 számú sorsjegy nyerte el.

Életunt iparossegéd.

Öngyilkosság egy cselédszerző üzletben.

Ma reggel 1/9 órakor, a Deák Ferenc-utcán levő, özv. Bednarik Ferencné cselédszerző üzletében öngyilkosság történt. Az üzlettulajdonos asszony, 20 éves fia, ifj. Bednarik Ferenc, revolverrel föbe lőtte magát.

Az öngyilkosság idején az üzletben tartózkodott Bednarikné, s rendes dolgát végezte. Az üzletben ugyanakkor néhány alkalmazást váró cseléd is volt, akiknek fejtűnt a fiatalember szomorúsága. Az egyik megis kérdezte:

— Fiatal ur, mit busul?

Az ifju Bednarik valamit felelni akart, heves köhögés fogta el s nem tudott válaszolni. Tüdőbajban szenvedett, már hosszabb idő óta s az orvosok életéről lemondtak. Mikor fuldokló köhögési rohama alábbhagyott, buskomoran mondta:

— Már nem sokáig szenvedek. Jobb a halál, mint ez a lassu haldoklás.

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok SCHÜTZ és Tsa

angol uri-szabó céghez

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

érkeztek

Az anyja is vigasztalni próbálta, de a szenvedő beteg fiatalember, akit a tüdőkörség nagyon elsorvasztott, többet nem szót egy szót sem, hanem az üzlet egy homályos zugába vonult vissza. Kis idő múlva revolverrenés hangzott s a szerencsétlen Bednarik a padlóra zuhant. Kétségbeesett édesanyja, az üzletben tartózkodó cselédek nyomában hozzárohantak. A fiatalember homlokából patakzott a vér. *Revolverrel föbbe lötte magát.* Gyorsan orvosért futottak s az esetről értesítették a rendőrséget.

Mikor a mentők, a hatósági orvos és az ügyeletes rendőrtiszt megérkezett, Bednarik Ferenc még életben volt s a rendőrtisztviselő előtt elmondotta, hogy gyógyíthatatlan tüdőbaja miatt kereste a halált.

A szerencsétlen fiatalembert a mentők a közpórházba szállították. A golyó fejébe turódott és oly súlyos sebet ejtett rajta, hogy aligha éri meg az életunt a holnap napot.

UJDONSAGOK.

A császár jubilál.

Ez év június 15-én lesz hatvan esztendeje annak, hogy Ferenc József elfoglalta V. Ferdinánd trónját. Kevés uralkodónak adatott meg, hogy ily hosszú időn keresztül üljön a trónon, különösen nem a mai világban, amikor ritkaságszámba megy, ha valamelyik államfő természetes halállal mulik ki. Talán a mi királyunk az, aki a legnagyobb biztossággal ereszkedik le az istenadta nép közé. Odaát is, ideát is nagyon szereti a nép Ferenc József királyt, akivel hatvan esztendőnek buja és öröme kapcsolja össze. A bécsiek egyenesen istenítik s ha szó esik róla, a bécsi polgár per unser Kaiser beszél róla. Erthető ez a rajongás. Az osztrák császárvárosban minden százlépésnyire találkozunk olyan szoborral, parkkal, szociális- vagy kulturintézménnyel, amely Ferenc József nagylelkűségének köszönhető létezését. Megszámlálhatatlan miliókat ajándékozott a császár Bécsnek, e nélkül az osztrák főváros sohasem lett volna azzá, ami: a világ egyik legnagyobb és legszebb metropolisává. A hatvanéves uralkodói jubileumot mesés ünnepséggel fogják megülni a bécsiek. Kétmillió koronát szántak az ünnepségekre, melynek nagy részét azonban a császár fogja fedezni.

Mi magyarok, csak mint vendégek fogunk szerepelni azon az ünnepségen. Az ország s a kormány, mint ilyen, nem kér részt a pazar felvonulásból, amely az ünnepségek fénypontja lesz. Rendeztünk mi is ilyen felvonulást 1896-ban, az sem került kevesebbe kétmilliónál — Fabricius ezredes mégis szétkergette a mi országgyűlésünket, ahol a király a hódoló menet hódolását fogadja. Ennek a császár jubileumnak a napján jókívánságok dolgában a magyar nép nem marad mögötte az osztráknak, de külön ünnepelni a császár trónralépését nem fogjuk, nemcsak azért, mert nekünk nincsen császáruk, hanem azért is, mert szomorú emlékek fűznek bennünket ahhoz a 60 év előtti dátumhoz. Örvendezünk, hogy Ferenc József jó egészségben érte meg ezt az uralkodók életében oly ritka évfordulót, de emlékezünk. Emlékezünk nemcsak a trónralépésre, hanem arra is, ami az azt követő időkben történt. Dicsőség, vér és feneketlen gyász özöne borult a magyar népre e trónralépés nyomán, a rettentő tanulságok hatása alatt állunk most is, s e tanulságok irányítják politikánkat. Hát csak ünnepeljen, usszon fényben, az öröm mámorában Bécsnek városa, neki van rá oka. Nekünk nincs.

— Felolvasás a Kazinczy-körben. Az ezen évadbeli utolsóelőtti felolvasás szombaton, március 21-én, esti 6 órakor

lesz a városháza nagytermében. A műsor ez alkalommal két szamból áll. Először *Barta* Lajos hírlapíró novelláját olvassa fel, melynek „Mátyás király lovagjai” a címe; azután dr. *Alkalay* Ödön áll. felső keresk. iskolai tanár, több előkelő fővárosi lap szépirodalmi munkatársa, olvas fel „Ibsen nőalakjairól.” *Alkalay* vázolni fogja az irodalom és az élet egymáshoz való viszonyát, aztán felveti azt a kérdést, hogy Ibsen drámái mennyiben járultak ahhoz, hogy a modern nőt megértsük? Sorra veszi „Nórát”, „Hedda Gaalert”, „A kísérteteket” stb. s ezekből a színművekből világítja meg felfogását. A kétségkívül irodalmilag nagybecsű előadásra felhívjuk művelt közönségünk figyelmét. Felvett vendégeket a kör szívesen lát.

A városi tanács munkássága. A városi közigazgatási iktatóba februárban 1695 ügydarab érkezett, melyből 167 maradt elintézetlenül. Az egy hónapon túli hátralékok száma elenyészően csekély.

— Uj üzletvezetőségek. Több alkalommal említettük volt, hogy az államvasutak igazgatósága új üzletvezetőségek szervezésével foglalkozik. A szervezésre vonatkozó hírek, mint megbízható forrásból értesülünk, a megvalósuláshoz közelednek. A kereskedelmi miniszter hozzájárult három új üzletvezetőség felállításához. Edig *Pozsony* és *Temesvárnak* van legtöbb kilátása az üzletvezetőség elnyerésére. A harmadik várost illetően még nincs döntés. Ha nem is kecsgetjük magunkat azzal a reménnyel, hogy Kassa a három új üzletvezetőség egyikét elnyeri, annyit azonban az ügy megérdemel, hogy a város illetékes tényezői érdeklődjenek a kérdés iránt. — Tehetik ezt annál is inkább, mert Kassa nem ötletszerűen foglalkoznék most az üzletvezetőség dolgával, amennyiben már Baross Gábor minisztersége idején történt ez irányban az első komoly lépés s azóta az óhajta állandóan felszínre van.

— Milyen idő lesz? Meteor írja lapunknak: Állandóbb szeleket, változatosabb hőmérsékletű időt a március 19—20-iki csomópontok hozhatnak. A 21-iki újra hidegebb jellegű, melyet csakhamar változatos idő követ ugy a csapadék, mint a hőmérsékletet illetőleg, míg az előbbi a 29-iki csomópont hatáskörében fejlik ki nagyobb mérvben s e jellegű időjárás tölti ki a hónap végét is. Április hava nem lesz kedvezőtlen a gazdaközönségre, miután a száraz és csapadékos jellegű csomópontok elég kedvezően követik egymást. Bajt csak a 28-iki csomópont hozhat azon esetre, ha a Napon ciklonos hatások érvényesülnek, mert e csomópont jellege hideg és így fagy következnék be. Lehetnek azonban a Napon kitérések is, amely esetben egy hűvös esővel megmenekülhetünk ezen rossz jellegű csomóponttól.

— A kassai sporttelep közgyűlése. A kassai sporttelep március 25-én délelőtt 11 órakor tartja az évi rendes közgyűlést a Kovács-utca 21. szám alatti városi tornacsarnok termében, a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó, titkári jelentés, pénztári jelentés, felügyelő-bizottsági jelentés, felmentések feletti határozat, jövedelem hováfordítása és részjegyek törlesztése feletti határozat, költségvetés, indítványok, melyeket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a titkárnak írásban be kell jelenteni; választmányi határozatok ellen beadott felbontások tárgysorozata, tisztikar megválasztása.

— Feljelentett ügynök. Skrak Mihály abaujszéplaki lakos bűnvádi feljelentést tett

csalás büntette miatt Keszler Vilmos helybeli ügynök ellen. Keszler „Kisgazdák földhitel forgalmi vállalata” cég alatt pénzkölcsönök közvetítésével foglalkozik és már hónapok óta eredménytelenül kecsgetti Skrak Mihályt, aki egy 30.000 koronás kölcsön ügyében fordult hozzá. Keszler költségeinek fedezésére előlegül 300 koronát is felvett Skraktól, jöllehet, mitsem tett ügyében, sőt még a beszerzett ügyiratokat (telekkönyvi kataszteri iver) is vonakodott Skraknak kiadni, miért is a rendőrség a kir. ügyészség indítványára elrendelte azok letaglalását.

— Utolsó társadalmi zsúr. Vasárnap 22-én d. u. 5 órakor rendezik az idénybeli utolsó zsúrt a Schalkházban. A mostani zsúr háziasszonyainak a következő urnók kérettek fel: Szalay Lászlóné, Bartay Oszkárné, Balázs Tihamérné, Dr. Arányi Antalné, Benzur Gézáné, Dr. Bassó Imréné, Bornemiszszáné-Szent Imrey Anna, özv. Bródy Fülöpne, özv. Bessenyei Bertalanné, Brósz Lászlóné, Bellus Endréné, Berczelly Edith, Boroviczen Gyulané, Batek Zoltánné, Baczoni Albertné, Bóbita Endréné, Czapkay Mária, Diószeghy Istvánné, özv. Darvas Imréné, Dr. Friedman Henrikné, Gligorescu Györgyné, Gregus Gyulané, Gillinger Jánosné, özv. Gallik Gézáné, Göndör Gáborné, Horváth Edith, Höfler Emma, ifj. Haltenberger Béláné, Halmi Hedvig, Dr. Hertz Ignácné, Havas Gézáné, Dr. Hartmann Lajosné, Homola Istvánné, Jakobiné Pausz Irma, Jakubovics Ármenné, Dr. Juhász Béláné, Kacsvinszky Béláné, Kemenczky Kálmánné, Körmendy Erzi, Korláth Ferencné, Kászonyi Antalné, Klekner Emilné, Kemény Gézáné, Kriebel Edgárdné, Fületinczki Keltz Vince, Kresz Jánosné, Korányi Ilona, Korányi Gizella, Kemnitzer Hortense, Kövér Jánosné, Latzkovszky Lajosné, Lukács Jánosné, özv. Moskovics Jakabné, Mildner Ferencné, Markó Gusztávné, Dr. Molnár Jenőné, Májor Józsetné, Megay Arthurné, Markovics Edéné, Móhr Béláné, Dr. Naményi Béláné, Dr. Nagy Gézáné, Nemlaha Gyulané, Dr. Neuwirth Elekné, Dr. Platzer Sándorné, Pollner Leoné, Preisz Lajosné, özv. Pajtás Gyulané, Ruszinkó Jenőné, Radványi Antalné, Ruda Istvánné, Reismann Mórné, özv. Razicska Jánosné, özv. Rombauer Ervinné, Szopkó Gézáné, Scharmann Simonné, idsb. Sztudinka Gyulané, özv. Szarvassy Miksáné, Szalay Kálmánné, Sipos Miksáné, Dr. Steiner Lipótné, özv. Sztokovszky B.-né, Szivó Gyulané, Soos Aladárné, Siposs A. Gyulané, Soukup Adolfné, Szegő Béláné, Dr. Spatz Dávidné, Untereiner Józsefné, Vekerdy Pálné, Vukovics Károlyné, Wirtschauer Pálné, Dr. Vargóczy Jánosné, Dr. Weinn Jánosné, Zakariás Sándorné, Zeményi Lázárné, Víz Domokosné.

— Egy diákttragédia epilógusa.

A közigazgatási bizottság szombati ülésén a tanfelügyelő jelentése után fegyelmi vizsgálatot indítottak Molnár Vince polgári iskolai tanár ellen, akit azóta a budapesti tanszermuzeumba helyeztek át. Molnár — mint ismeretes — egy tanítványát, Sz m i k Gábort arculütötte, a miért a fiatal diák agyonlőtte magát.

— Szimulánsok. A belügyminiszter az elmúlt héten egy csomó szimulánszt tiltott ki három évre az ország kórházaiból. Mert jó ám betegnek lenni. Szép, tiszta ágyban, jó meleg szobában orvos, ápoló szorgoskodik az ember körül; a koszt is elég jó; s egyéb nem jár érte, minthogy az ember fájdalmas, bus arcot vág s panaszkodik: fáj ez, fáj az . . . Kivált zimankós téli időben micsoda kitűnő telelés esik a kórházban. Persze csak úgy érdemes betegnek lenni, ha az ember egészséges. A szimulánsok pedig többnyire jó egészségnek örvendenek s így nekik jó. De közbe csap a

belügyminiszteri kitiltás! Vége a jó ágyának, jó falatnak, lustálkodásnak. Pedig az irgalmasságnak ez elősdiéi mégis — betegek; mert nagy lelki kórság, morális elernyedtség kell hozzá, hogy épkezláb ember menedékhelyet keressen ott, ahol a halál jár settenkedve s a levegő szenvedéssel és nyomorúsággal van tele.

— **Váljunk el.** Bodnár József bérkocsist, brutális bánásmódja miatt felesége már régen elhagyta. A férfi ezért bosszút esküdött az asszony ellen s ma délután megleste a Fő-utca 66. számú ház udvarán, ahová az asszonyt dolga szólította. A férfi feleségét vad indulattal megrohanta s úgy megverte, hogy a gyöngé teremtés esméletlenül esett össze. Bodnár Józsefné sérülése nagyon komoly természetű, elannyira, hogy a mentők a kassai közpórházba szállították. Bodnár ellen a rendórség a bűnvádi eljárást megindította.

— **Kocsisok verekedése.** Ma délelőtt Kidon Zakariás kocsis panaszt emelt a rendórségen Angvetter Sztaniszláv kocsis ellen, aki őt egy tégladarabbal arcúlitotta. Kidon sérüléséről hatóságí látleletet vett fel s ennek alapján a rendórség könnyű testi sértés miatt Angvetter ellen a bűnvádi eljárást megindította.

— **Értesítés.** „Czeglédy Endre magánmérnök huzamosabb külföldi tartózkodása miatt kassai praxisát azon időre beszünteti és tudatja az igen tisztelt közönséggel, hogy senkit sem jogosított fel arra, hogy távolléte alatt nevében bármí munkát is vállaljon vagy végezzen.“

— **A törvényszéki fogház lakói.** A közigazgatási bizottság e havi ülésén dr. Rác Ernő ügyész jelentést tett arról, hogy a törvényszéki fogházban az elmúlt hónapban jogerősen elítélt fogoly volt 214 férfi és 4 nő, felebbezési vizsgálati fogoly 16 férfi és 2 nő, ítéletlen vizsgálati fogoly pedig 28 férfi és 6 nő. Háromnak, Rohály Andrásnak, Fecsó Istvánnak és Mártha Jánosnak a vizsgálati fogsága a három hónapot meghaladja. A foglyok 1926 munkanap alatt maguknak 192 korona 60 fillért, a kincstárnak pedig 138 koronát kerestek. A rabok egészségi állapota kedvező, fegyelmi büntetés pedig nem fordult elő.

— **A közpórház betegei.** Február hónapban a kassai közpórházban 336 beteget ápoltak, akik közül 17 meghalt, 101 gyógyulva, 79 javulva, 14 nem javulva hagyta el a kórházat, a többi pedig ápolás alatt maradt.

— **Gyilkos árvíz.** Ungvárról jelentik: A Laborca folyó megáradt és a kráskai határban átszakította a töltést. A víz a nagymihály-palócz—vaskóczy közutat elöntötte és a közlekedés itt megakadt. Az áradásnak halottja is van. Stáflia János ungszemai kocsis Rebrényből hazafelé menve az áradás utólerde. Annyi ideje volt csak, hogy a lovak szerszámját eloldja. A lovak megmenekültek, de a kocsis a vízben lelte halálát. Holttestét megtalálták.

— **A szentföldi zsidóság főigazgatója.** Horovitz Jenő alsókubini főrabbit a szentföldi zsidóság főigazgatójává választották meg. Érdekében ma Csitáry Béla képviselő és Bulla György árvai alispán jártak ma a kormánynál, hír szerint azért, hogy ajánló levelet eszközöljenek ki az érdemes rabbinak.

— **A kiütéses tifusz okozója.** A királyi orvosegyesület szombati ülésén foglalkozott négy magyar orvos felfedezésével, a melylyel a kiütéses tifusz mikroszkopikus okozóját megtalálta. Vagy egy héttel ezelőtt híre ment már a felfedezésnek s ekkor vita is támadt a felfedezés elsőbbségéről. Annál örvendetesebb, hogy most már minden vetélkedés nélkül együtt számoltak be a tudósok vizsgálódásuk eredményéről. Elsőnek dr. Preisich Kornél, a Szent Gellért-kórház fő-

orvosa adta elő buvárkodásának eredményét, amely szerint a kiütéses tifuszbeteg vérében jellegzetes protozoon alakzatok lépnek, amelyek ultramikroszkóppal észlelhetők s nyilván a betegség okozói. Utána dr. Krompecher Ödön, aki dr. Goldzieher Miksával és dr. Ángyán Jánossal együtt dolgozott, számolt be vizsgálatairól. Ők is megtaláltak egy jellemző protozoonalakzatot, melyet meg lehet különböztetni minden más eddig ismert képlettől s amely oki összefüggésben van a betegséggel. Ilyformán a fiatal magyar tudósok vizsgálatai megerősítik az orvostudomány ama gyanuját, hogy a kiütéses tifuszt valami protozoon okozza, amely poloskák, bolhák és tetvek által terjed a tisztátalan, rossz életviszonyok közt élő embereken. A felfedezést a fiatal orvosok tudósokhoz illető óvatossággal még nem mondják véglegesnek, de bizonyos, hogy jelentős lépéssel vitték előbbre a veszedelmes betegség ismeretét.

— **A rendórség február havában.** A rendórkapitányi hivatalban február havában 1908 ügydarabából 226 maradt hátrálékban. A kihágási ügyosztályban 326 ügydarabából 18, a bűnügyi osztályban 245 ügydarabából 29 maradt elintézetlenül. A városi fogdának 219 férfi és 87 nő lakója volt. Eltoloncoltatott 97 egyén, kényszerutlevéllel 12 egyén. Kiadtak 81 új munkakönyvet és 85 cseléd-könyvet. Cselédváltás volt 503 esetben. A vendéglőkbe 1314 idegen szállott meg. Külhoni utlevelet tizenkettőt adtak ki. Állandó lakók változása volt 358, ideiglenes lakók változása pedig 392 esetben. Pénzbüntetés címén 400 korona folyt be.

— **Süppedő ut.** A Pipa és a Hosszú-utca keresztezésénél az utcatest, ma délelőtt mintegy fél méternyi mélységben besüppedt. A csatorna-árok felületen betemetésének ez a következménye. A rendórség egyelőre nem tehetvén mást, a közlekedést elzárta.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

(A házszabályrevízió vitája. Maniu Gyula és Molnár Jenő a revízió ellen.)

Budapest, márc. 17.

A képviselőház mai ülését *Justh Gyula* elnök délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg.

Az elnöki előterjesztések és az irományok betérjesztése után folytatták a házszabályrevízió vitáját.

Maniu Gyula nemzetiségi polemizál Andrásyval és azt vitatja, hogy a nemzet nagy része nem kívánja a revíziót. A Házban 90 képviselő küzd a revízió ellen és még több lenne ezeknek a száma, ha a kormány a kabinetkérdést fel nem vetette volna. Támadja a függetlenségi pártot, majd a nemzetiségi kérdéstről beszél.

Elnök figyelmezteti, hogy a tárgynál maradjon, közben pedig *Farkasházy Zsigmond*ot kétszer is rendreutasítja.

Maniu Gyula folytatja beszédét és a választói reformról szól, amely csak úgy lehet jó, ha kielégíti a népmilliók kívánságát.

Utána *Molnár Jenő* disszidens beszélt, aki tiltakozik a revízió ellen, amely sohasem volt programja a koalíciónak. Rendkívül élshangu be-

szédben támadta a kormánnyt és a függetlenségi pártot és az ülést kibeszéli.

A horvát válság.

Zágráb, márc. 17.

A horvát helyzet egyre jobban bonyolódik és nincs is kilátás arra, hogy *Rauch* bánnak sikerült a helyzetet szánálnia.

A horvát-szerb koalíció tagjai csütörtökön Zágrábban értekezletet tartanak, melyen a további teendőket beszélik meg. A horvátok már szombaton résztvesznek a képviselőház ülésén és felszólalnak a revíziós vitában.

A király jobban van.

Bécs, márc. 17.

A király állapota a legcsekélyebb aggodalomra sem ad okot. Az éjszaka lázmentesen töltötte. A csütörtöki rendes audencia azonban elmarad, mert az orvosok tanácsára a király egy ideig nem hagyja el a schönbrunni kastélyt.

Színház, művészet.

Heti műsor:

Kedden: *A mintaférj.* (Bohózat.)
Szerdán: *Sulamith.* (Zsidó daljáték.)
Csütörtök: *A tavasz.* (Operette.)
Pénteken: dr. *Rác* Ede jutalomjátékául: *Az ördög.* (Szinmü.)

A császár katonái. Földes Imre darabja tegnap este harmadik előadásban is zsufolt nézőtér előtt ment. A közönség lelkesen tapsolta a kitünő előadás szereplőit.

Szulamith. Goldfaden hatásos zenéjű operettje megy holnap este. A címszerepet *R. Nagy Aranka* énekli, a többi főbb szerepeket *Várad Margit*, *Csöregh Jenő*, *Magyar éneklik.*

Hirdetések.

A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak FÉLARON szerehetnek be egyenruhájukat LICHTIG LIPÓTNÁL
 Klassa fő-utca 103.
 Közös egyenruhákat átveszél honvédségi egyenruhákért.

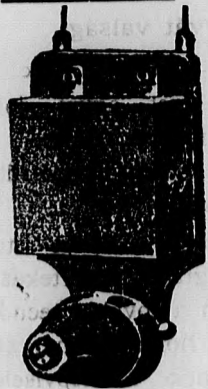
Fő-utca 56. szám alatt különbejáratu butorozott szoba, előszobával azonnal kiadó.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BALLA MIHALY

mechanikus és villamos szerelő

Telefonszám: 372. Kassa, fő-utca 51. sz. Telefonszám: 372.

1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és raktáramat sikerült oly versenyképessé tenni, hogy bármely gyárral a házi távirda, távbeszélő, villámhárító és villanyvilágítási szerelésben a versenyt felveszem.

Allandó nagy raktár villanyvilágítási csillárok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi villanyozó gépekben. Vidéki megrendeléseket azonnal és leggyorsabban készíték. Minden munkáért 2 évi jótállást vállalok. Terveket és költségvetést díjmentesen készíték.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ELSŐ KASSAI

KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11. sz.

Beszerzek mindennemű információkat kereskedelmi, magán és társasági ügyekben az összes világrészekből. Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb diszkrétívával intéztek el.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butor-mintaterme és szőnyeg áruháza
Kassán, Fő-utca 39., a székesegyházzal szemben
TÁVBESZÉLŐ 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan dolgozott butorokból ugyszintén masszív keményfa gőzölt butor minden most divó fában és secessios stylben u. m. teljes

háló-, ebédlő-, uri szoba és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasta- és ülő butorokból, szőnyeg-divánok, ottománok és mindennemű matrácokból; ugyszintén elvállalok mindennemű díszítési és kárpitos munkákat is.

Szőnyeg-, függöny és asztalterítők, plüchtakarók és futószőnyegekből.

Raktár előszoba és konyhabutorberendezések, ugyszintén vas- és rézbutorokban.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség b. tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes

menyasszonyi berendezéseket

ugy helyben, mint vidékre is

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Butorminta-termeink és szőnyeg-áruházunk

oly látványosságot nyújtanak, hogy azok a főváros minden ily árutelepével szemben a versenyt mindenben bátran kiállják.

Midőn a n. é. közönségnek az eddig is irányunkban tanúsított bizalmaért hálás köszönetet mondunk, alázattal kérjük, hogy vállalatunkat kegyes pártfogásába venni sziveskedjék.

Számos látogatásaik, valamint nagybecsű megbizásaikért esdve, maradunk kitűnő tisztelettel

Jakobovics Ármin és Testvére.

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Specialisták modern angol bőrbutorokban.

Kiadó: Murányi József.

Magyar Kapronczán
Sáros megyébennyaralásra alkalmas
butorozott ház,

mely áll 4 lakó szoba, veranda, konyha,
zöldséges kert használatából

május hó 1-től október hó végéig
száz forint árért bérbe adó.

Posta helyben, vasút állomás Raszlavicza
8 kilométer távolságra. — Bővebb felvilágosítással szolgál Szén János gazdatiszt Kapronczán és Rosa Viktor Kassán, Kossuth Lajos-utca 16. sz.

**Sürgős
figyelmeztetés.**

Az évszázadok óta ismert

Királyi Selters

(Königl. Selters)

viz össze nem tévesztendő olyan
forrásvizekkel, melyek hasonló
haugzásu elnevezés alatt kerül-
nek piacra.

Csak a Királyi Selters

(Königl. Selters)

lesz állami ellenőrzés mellett tisztán
természetes állapotban töltve és szót-
küldve, míg más ugynevezett seltersi vizek
többé vagy kevésbé telített (vagyis sokkal
vagy szensavval vegyített) állapotban hozat-
nak forgalomba. Ezek tehát a Királyi Sel-
ters természetes vízzel szemben csak cse-
kely ért-kü műtermékeknek tekintendők

GUTTMANN LAJOS és Tsa

bank és váltóház

Budapest, Dorottya-utca 11.

Elfogad és teljesít tőzsdei megbizásokat lehető legmértányosabb feltételek mellett. Hivatalosan jegyzett értékpapírokra jutányosan kölcsönöket nyújt kedvező visszafizetési mód mellett. Elad sorsjegyeket részletfizetésre.

1 drb. Konvertált jelzalog sorsjegy
36 havi . . . . . 5:50 K.
1 „ Hazai takarékpénztár sors-
jegy 36 havi . . . . . 4— „
10 „ Erzsébet szanatórium sors-
jegy 36 havi . . . . . 3— „

Vidéki ügynökök felvétetnek.

UDVARI LAKÁS

mely áll három kisebbszerű
szobából kertre nyíló abla-
kokkal és vízvezetékkel,

azonnal bérbe adó

BUBICS ZSIGMOND-UTCA 12.

(ezelőtt Csermely-u. 20.) szám alatt.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.